

Tromsdalen skole

"Hele barnet hele dagen"

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 26.10.2015

Tromsdalen skole og SFO

Tromsdalen skole er en 1-7 barneskole med ca. 380 elever, hvorav 225 på småtrinnet. Skolen ligger midt i Tromsdalen med Ishavskatedralen som nabo.

172 barn går på SFO, hvorav 144 har full plass.

Tromsdalen SFO har åpent i snitt 28 timer i uken, 48 uker i året.

SFO har 14 ansatte: tre med pedagogisk utdanning, én med fagbrev som barne- og ungdomsarbeider og 10 assistenter.

Casebeskrivelse

I caset fra Tromsdalen skole beskriver vi kvalitetsfaktorene:

- sammenheng og samarbeid mellom skole og SFO
 - innholdet i SFO
-

Casebeskrivelsene er basert på sluttrapporter og sluttpresentasjon av Helhetlig skoledag, materiale oversendt fra SFO-leder og telefonintervju med SFO-leder.

1. Kvalitetsfaktor: Sammenheng og samarbeid mellom skole og SFO

1.1 Kvalitetsutvikling i SFO som endringsarbeid på Tromsdalen skole

Tromsdalen skole har vært med i prosjekt Helhetlig skoledag. Skolen opplever at de har hatt sterk lederforankring i prosjektet gjennom at rektor har vært prosjektleder og SFOleder har vært med i prosjektgruppen. Både skoleeier og skolen vektlegger at skoleeier har en sentral rolle i alt utviklingsarbeid, også når det gjelder kvalitetsutvikling i SFO.

Skoleeier understreker at det er viktig at ledelsen er med i utviklingsarbeid, og at rammebetingelsene blir lagt til rette for gjennomføring og endring. De mener at ledelsen har en viktig rolle i å motivere medarbeiderne, følge opp planer og etterspørre resultater. Tromsdalen skole oppgir at nettverk og erfaringsdeling mellom deltakende skoler også har vært nyttig i prosjekt Helhetlig skoledag. Skoleeier kan legge til rette for at det satses på ressurskoler innenfor kommunen som kan spre erfaringer til de øvrige skolene.

Tromsdalen skole fremhever at kompetanse hos skoleledelsen i å lede endrings- og utviklingsarbeid er en viktig suksessfaktor for å få til varige endringer. Rektor understreker at det å lede utviklingsarbeid handler om å styre på strategi og involvere på innhold. SFO-leder mener at en skoleeier og rektor som setter mål, stiller kritiske spørsmål og følger opp, virker inspirerende og har stor betydning for hva man kan få til i kvalitetsutviklingsarbeidet. Skolen mener at det er viktig å sette av tid og finne fleksible organiseringsmåter for å kunne jobbe med utviklingsarbeid. Frikjøp av de som skal jobbe i viktige faser av prosjektet er et viktig element i å få til et godt og gjennomtenkt prosjekt.

1.2 Felles organisering og planlegging

Tromsdalen skole opplever at bedre samhandling på tvers av skole og SFO har bidratt til at de har fått en bedre helhet og sammenheng i dagen både for barn og voksne. Dette gjenspeiler seg i plandokumentene og i organiseringen av rammene for SFO.

På Tromsdalen skole har de lagt vekt på å utarbeide gode planer som sikrer en sammenheng i barns utvikling og læring. To viktige grep som skolen har tatt, er å utarbeide en felles virksomhetsplan (pdf) og utvikle en ny felles pedagogisk plattform (pdf).

I den pedagogiske plattformen understreker Tromsdalen skole at de er én enhet: «Tromsdalen skole er en skole med vi-perspektiv der vi tar felles ansvar og bryr oss om hverandre. Vi kjenner ansvar for Tromsdalen skole som en helhet enten vi jobber i skolen, SFO eller innehar andre funksjoner i tilknytning til skolen.» Den pedagogiske plattformen ble utarbeidet gjennom en større, felles prosess. Skolen oppfatter at dette har vært et viktig verktøy for å gi personalet en felles plattform for hvordan samarbeidet mellom skole og SFO skal foregå. Den pedagogiske plattformen brukes aktivt av både skolen og SFO.

I tillegg har skolen utarbeidet periodeplaner med faglige og sosiale mål (pdf) for både skole og SFO.

Tromsdalen skole deler skoleåret inn i 7 perioder. SFO tar elementer fra skolens periodeplaner inn i sine planer, og jobber med det samme materialet på en mer lekpreget måte. Dermed blir det en rød tråd fra skolen til SFO. Fra januar 2013 har skole og SFO felles ukeplan/arbeidsplan når det gjelder 1. og 2. trinn. Der har SFO sin egen linje med informasjon om hva som skjer og beskjeder om hva de skal ha med og så videre.

1.3 Ressursutnyttelse på tvers av både personale og fysiske omgivelser

De aller fleste assistenter og pedagoger i SFO har også stillinger i skolen. Dette bidrar til en helhetlig utnyttelse av personalressursene. Personalmøtene til SFO gjennomføres midt på dagen, når skolepersonalet har elevene.

Skolen har omorganisert slik at vi-perspektivet gjenspeiler seg i de fysiske rammene. Ved Tromsdalen skole har de samlet skole- og SFO-personale på samme kontorfløy. SFO-leder deler kontor med inspektør for 1.-4. trinn; baselederne deler kontor med trinnlærerne; assistentene har fått et eget arbeidsrom og personalet har fått felles pauserom. Dette sikrer et nært og godt samarbeid. Tromsdalen skole opplever at dette bidrar til at det er enklere å dele tanker uformelt, samtidig som det løfter frem assistentgruppen gjennom at de også får tid til planlegging.

1.4 Samarbeidstid er avgjørende for å etablere en vi-kultur

Tromsdalen skole har jobbet aktivt med skolekulturen for å etablere en felles vi-kultur der personalet ser «hele barnet hele dagen». Dette oppnår de gjennom å ha fokus på alle overgangene som et barn opplever gjennom dagen. Konkret innebærer dette at skolen har etablert en rekke samarbeidsarenaer mellom personalet på skolen og SFO, der de ansatte kan utveksle informasjon både om ting som har skjedd og ting som skal skje, og om det enkelte barn. Ved skoledagens slutt henter de SFO-ansatte barna på 1., 2. og delvis også 3. trinn og følger dem til SFO; det ivaretar muligheten til å gi korte beskjeder i det daglige. I tillegg omfatter samarbeidsarenaene felles planleggingstid for baseleder og kontaktlærer, veiledningstid for assistenter og pedagoger, samt tre felles planleggingsdager i året for lærere og SFO-personalet.

Tromsdalen skole har jobbet mye med hva som skal være innholdet på de ulike møtene og hva som skal diskuteres hvor. Skolen har utarbeidet en plan for fellesmøter (pdf) for hele året, der det står hvilke temaer som skal diskuteres når.

Skole og SFO avholder også felles foreldremøter, der SFO er med på foreldremøtene på høsten samt foreldremøtene for de nye 1. klassene.

1.5 Felles planleggingstid for baseleder og kontaktlærer

Et viktig suksesskriterium for skolen i arbeidet med å skape bedre sammenheng og samarbeid mellom skole og SFO, har vært å timeplanfeste samarbeidstid mellom skole og SFO. For å frigjøre tid til samarbeid har ledelsen en time i uken overtatt alle elevene som har en til en-behov. Tromsdalen skole har timeplanfestet felles planleggingstid annenhver uke mellom kontaktlærerne og baselederen for det aktuelle trinnet på SFO. Baselederen overfører informasjon videre til SFO. Ved behov deltar også assistenter på disse møtene, men da må dette planlegges i forkant.

Planleggingsmøtene dekker et bredt spekter av samarbeidsområder:

- Samarbeid om leksetida

- Utveksling av informasjon rundt elever
- Utvikle helhetlige planer/mål for skole og SFO
- Pedagogiske refleksjoner
- Samarbeide om rutiner/utstyr og lignende
- Samarbeide rundt elever med spesielle behov
- Samarbeidsmetoder for skole/SFO (felles rutiner, planer og lignende)

Partallsuker er tiden avsatt til felles planlegging, og oddetallsuker brukes tiden til elevsamtaler mellom kontaktlærer og elev, eventuelt med baseleder til stede.

Tromsdalen skole gjennomfører gjennom hele året minimum to elevsamtaler per elev, der fokus på vurdering for læring er temaet. Skolen har egne maler som brukes til dette. Disse samtaler danner grunnlaget for de to lovpålagte utviklingssamtalene med foresatte og elev. SFO bidrar inn til utviklingssamtalene der de sier noe om hver enkelt elev ut ifra sosial kompetanse og trivsel for de elevene som har SFO-plass. Dette fylles ut skriftlig og overleveres kontaktlærer.

1.6 Assistentenes planleggings- og veiledningstid

Assistentene har fått avsatt opptil 4,5 timer per uke til planlegging. Tromsdalen skole har timeplanfestet veiledningstid mellom pedagoger og assistenter.

SFO har hver uke halvannen times fagmøter med hele SFO-personalet, der pedagogisk utviklingsarbeid og planlegging av SFO er tema med utgangspunkt i aktivitetsplanen. Rektor er med på fagmøtene innimellom og ivaretar temaer som er relevant for rektor å ha fokus på, som strategiarbeid, brukerundersøkelser m.m. I tillegg har hver assistent egentid til planlegging og lesing av e-poster.

1.7 Kompetanseheving for SFO-ansatte

Tromsdalen skole har satset på kompetanseheving i form av kurs og etter- og videreutdanning i SFO, og opplever at det har bidratt til å styrke kvaliteten i SFO. En assistent har tatt barneveilederstudiet og en pedagog har tatt studiet «Ledelse og teamarbeid i barnehage og skole». Personalet har vært på felles kurs og konferanser, blant annet innenfor læringsmiljø og læringsstrategier - Tromsdalen skole har to til tre felles kursdager for skole og SFO i løpet av året. En assistent deltok også sammen med to pedagoger på etterutdanningskurs i kroppsøving i regi av Idrettshøgskolen i Oslo. Personalet har også deltatt på erfaringsutveksling i nettverk med andre skoler i Tromsø rundt leksehjelp.

2. Kvalitetsfaktor: Innhold i SFO

Den røde tråden fra SFO til skole til SFO

Et barn i 1. til 4. klasse opplever flere overganger i løpet av sin «arbeidsdag» fra de kommer inn døra på SFO om morgenen til de drar hjem fra SFO om ettermiddagen. Enkelte barn tilbringer mer enn 9 timer i skole/SFO i løpet av en dag. Her har vi som jobber med barn et stort ansvar for å kunne se hele barnet hele dagen! Hva fyller vi det store tidsrommet med?

Tromsdalen skole

Et viktig ledd i prosjekt Helhetlig skoledag for Tromsdalen skole, har vært å sikre gode overganger i barnas skole- og SFO-hverdag. Skolen har fått på plass systemer og jobbet systematisk med elevenes læringsmiljø gjennom prosjektårene. Samtidig ser skolen betydningen av å ikke «overorganisere» barnas skole-/SFO-hverdag. Planene må også gi rom for fri lek. Ledelsen ved Tromsdalen skole utdyper: «En balanse mellom styrt voksenaktivitet med fokus på å underbygge læringsprosessene og den frie leken er viktig. Barna trenger «pusterom» i en organisert hverdag. I tillegg har den frileken en viktig egenverdi i barns utvikling.»

Tromsdalen skole har de siste årene iverksatt flere tiltak for å få på plass et tilbud der elevene gjennom en uke får varierte tilbud innenfor fysisk aktivitet. Enkelte av tilbudene er obligatoriske og når dermed alle elevene. RØRIS er et fysisk aktivitetsprogram som på SFO kjøres om morgenen før eleven skal inn på undervisning. I tillegg tilbyr Tromsdalen skole svømming på SFO, og samarbeider med eksterne aktører som Salsademika danseskole om hip hop-kurs og idrettsskole med fokus på allsidig idrett og lek i regi av Tromsdalen videregående skole. For øyeblikket pågår det et kunstprosjekt der skolen samarbeider med en bedrift i Tromsø som handler inn utstyr til SFO, og så kjøper kunsten som produseres av SFO. Gjennom slike samarbeidsformer satser Tromsdalen SFO på kurs som de har budsjett til å kjøre uten foreldrebetaling.

Tromsdalen skole har etablert en modell for leksehjelp som de er stolte av. Skolen har to ulike tilbud som foreldrene kan velge mellom: leksestund og leksehjelp. I leksestunden arbeider elevene med leksene under tilsyn av assistent i åpningstiden til SFO. Leksehjelpen utføres av pedagoger (en fra hvert trinn, samt pedagog fra SFO) og assistenter. Skolen har erfart styrken i å ha en trinnlærer representert i tilbudet. I tillegg bruker skolen tid på å rekruttere de elevene som trenger leksehjelp. Skolen opererer med to bindingsperioder med leksehjelp for foreldrene - før og etter jul. Timeantallet som tilbys øker for hvert trinn.

